

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 3 (2082) 1998 m. sausio mėn. 27 d.

Eina 42-rus metus.

Melbourne

Taika ir teisingumas

Popiežinės taikos ir teisingumo tarybos pirmininkas kardinolas Roger Etchegaray pristatė popiežiaus Jono Pauliaus II laišką pasaulinei taikos dienai, kasmet minimai sausio 1-ąją.

Kardinolas Etchegaray pirmiausiai pabrėžė, kad siemėtinis Šventojo Tėvo laiškas antrašte: „Iš mūsų teisingumo gimsta taika visiems“ apima plačius horizontus. Nieko nuostabaus, kad taikos diena skirtas laiškas kalba apie teisingumą, nes taika ir teisingumas minimi visada kartu: kaip sakoma 85-ojoje psalmėje „pasibučiuos taika ir teisybė“. Jų abiejų šaknys siekia gailėtingą meilę, kylančią iš Dievo. Iš tiesų, būtent Dievo meile žmogui grindžiamas kiekvieno asmens žmogiškas orumas, būtent šiuo pagrindu įmanomais tampa harmoningi santykiai tarp žmonių, tautų ir valstybių. Tokie yra pagrindiniai popiežiaus laiško tarptautinei taikos dienai punktai.

Santykiai tarp „kiekvieno“ ir visų tarp asmens ir visuomenės, yra tarsi raktas, leidžiantis suprasti giliausią teksto prasmę. Asmuo, turintis nepaneigiamų teisių, kartu yra įpareigotas į save panašių individų atžvilgiu ir analogiškai kiekviena visuomenė, taigi ir

kiekviena valstybė, turi moralinę pareigą rūpintis visų savo narių, neišskiriant nė vieno, gėriu. Valstybės, savo ruožtu, privalo drauge darbuotis visos žmonijos, suprantamos kaip tautų šeima, labui. Visos šios pareigos, pagrįstos teisingumu ir yra autentiškos taikos pagrindas.

Popiežius Jonas Paulius II pirmiausiai kreipiasi į valstybių vadovus, kaip bendro gėrio saugotojus. Po to, Šventojo Tėvo mintys krypta į visus, patiriančius taikos ir teisingumo stoką.

Laiške tarptautinei taikos dienai ypatingai pabrėžiamas santykis tarp teisių ir pareigų. Ypač žmogaus teisėms skirtame skyriuje išryškinta atsakomybės sąvoka. Vidinis ryšys tarp žmogaus teisių ir atitinkamų pareigų yra autentiškas taikos garantas. Prisimindamas 50-ąsias metines nuo visuotinės žmogaus teisių deklaracijos paskelbimo, Šventasis Tėvas pažymi, kad visi žmonės, visos tautos turi tokias pat teises. Šis tvirtinimas, besiremiantis ta pačia deklaracija, atrodytų savaime suprantamas, gi iš tiesų tebelieka sukurtingos visuomenės modeliu. Daugybės žmogaus teisių pažeidimų akivaizdoje, popiežius pabrėžia, kad

žmogaus teisės yra visuotinės ir nedalomos, t.y. ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės taip pat laikytinos pagrindine žmogaus orumo išraiška.

Laiške tarptautinei taikos dienai, kur tiek daug kalbama apie teisingumą, popiežius neaplenkė ir korupcijos temos. Kaip kovoti su šiuo, deja, vis labiau plintančiu blogiu, kai reikia drąsos vien tik apie jį prabilti? Visi turi įsijungti į kovą su korupcija, bet didžiausia atsakomybė tenka einantiems aukštas pareigas visuomenėje. Čia neturi būti aplaidumo: kiekvienas administracinis aktas turi būti aiškus ir nedviprasmiškas, jokia finansinė operacija negali būti nuslėpta. Kai lėšos, skirtos visuomenės gerovei panaudojamos asmeniniams ar net nusikalstamiems tikslams, nuo to ypatingai nukentima vargingiausieji.

Laiško tarptautinei taikos dienai esmė išryškėja sugretinus dvi realybes: pasaulis padalintas į turtinguosius ir vargšus yra neteisingas, nestabilus, yra žmogaus nevertas pasaulis. Netoleruotina, kai greta gyvena pertekliu paskendę ir skurdžiai, desperatiškai besistengiantys įsigyti būtiniausias dalykus.

(Nukelta į 2-trą psl.)

1997 m. lapkričio 30d. KGB rūmuose, koplytėlėje buvo laikomos šv. Mišios už kankintus ir žuvusius vyskopus, partizanų vadus, politinius kalinius. Šv. Mišias laikė Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, buvęs politinis kalinys. Giedojo arkikatedros Didysis choras, choro vadovas Leonas Pranulis. Dailininko Antano Račo nuotraukoje: Arkikatedros Didžiojo choro fone iš kairės sėdi: St. Žukas - KGB rūmų protesto akcijų vadovas, politinis kalinys, tremtinys; L. Pranulis - arkikat. Didž. choro vadovas; monsinjoras Svarinskas - politinis kalinys; S. Tamkevičius - Kauno arkivyskupas metropolitas, politinis kalinys; Vėgelevičius - Kauno arkivyskupijos kancleris.

Turine buvo patvirtintas naujo krikščioninio sarkofago projektas. Siame sarkofage ateityje bus saugoma žymioji Turino drobulė, laikoma bene brangiausia krikščionybės relikvija. Taip pat buvo patvirtinta, kad Turino drobulė, į kurią išpaustas žmogaus atvaizdas, mena nukryžiuotą Kristų, bus išstatyta tikinčiųjų lankymui Turino katedroje šiais metais nuo balandžio 18-tos iki birželio 14-tos dienos. Apie tai pranešė Turino arkivyskupas, kardinolas Giovanni Saldarini, kuriam yra popiežiaus pavesta saugoti Turino drobulę. Turine surengtoje spaudos konferencijoje, kardinolas Saldarini pranešė apie dabartinį drobulės stovį ir apie drobulės išstatymo tvarką. Nuspręsta Drobulę išstatyti Turino katedroje, nes restauravimo darbai po didžiojo balandžio 12-osios gaisro gerokai pasistūmėjo į priekį. Tačiau labiausiai nukentėjusi gaisre Gverinio koplyčia kol kas tebebus uždaryta. Drobulė bus laikoma po penkioms kristolo plokštėmis, kiekviena jų vieno centimetro storumo. Per išstatymus sarkofagas su joje saugoma drobulė bus iškeliami statmenai. Specialiai įtaisytu mechanizmu ją bus galima nuleisti horizontaliai, kad drobulė būtų apsaugota nuo saulės ir dienos šviesos. Ištyrėme pačias saugiausias priemones drobulėi prižiūrėti, konsultavome pačius žymiausias audinių specialistus, - pasakė kardinolas Saldarini pridurdamas, kad nuo dabar drobulė daugiau nebebus laikoma suvyniota ir nebebus dedama į sidabro skrynį, kaip kad buvo daroma per pastaruosius šimtmečius. Ekspertai pasiūlė atsižvelgti į lino audinio amžių bei būklę ir Drobulės daugiau nesuvynioti. Antra vertus, nebus įmanomas nuolatinis Drobulės išstatymas, nepaisant naujos padėties sarkofage, nes yra pavojus, kad Drobulė dar labiau nubluks nuo šviesos, dar labiau pagels ir drobulėje įspaustas žmogaus atvaizdas taps dar sunkiau žiūrėjamas plika akimi. Todėl po Turino drobulės išstatymo ateinančiais metais balandžio-birželio mėnesiais, drobulė bus uždaryta sarkofage, kur liks iki kito išstatymo, įvyksiančio 2000 metais. Iki tada nebus leidžiama vykdyti jokių naujų Drobulės tyrimų. Spaudos konferencijoje taip pat buvo pranešta apie sudarymą naujo komiteto, kuris rūpinsis maldininkais ir turistais, planuojančiais atvykti į Turiną 1998 metais pamatyti katedroje išstatytą Drobulę. Mišrus Turino civilinės valdžios ir arkivyskupijos komitetas apskaičiuoja, kad Turine, per antrąjį 98-tų metų ketvirtį apsilankys maždaug 3 milijonai žmonių. Prisiregistravusiųjų jau yra 200.000. Komitetas atkreipė maldininkų keliones rengiančių agentūrų ir pavienių maldininkų bei turistų dėmesį į tai, kad 1998 metais drobulė bus galima pamatyti tik išanksto. Turino drobulės išstatymo proga Turine gegužės 23-24 dienomis lankysis popiežius Jonas Paulius II.

LRTV

Sausio 3 dieną sukako 40 metų nuo pirmojo Panevėžio vyskupo Kazimiero Paltaroko mirties. Sukaktis buvo paminėta Panevėžio katedroje - sausio 3 dieną, šeštadienį, 19 valandą: gedulingoms mišioms už amžinos atminties vyskupą Paltaroką vadovavo ir pamokslą pasakė dabartinis Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas. Vyskupas pasidžiaugė, kad ir šandien gyva pirmojo Panevėžio vyskupo Kazimiero Paltaroko dvasia: jo vardu pavadintoje vidurinėje katalikiškoje mokykloje jaunoji karta auklėjama krikščioniškoje dvasioje, pratęsiama vyskupo Paltaroko, didelį dėmesį skyrusio jaunimo religiniam ir doriniam auklėjimui, darbas.

Vyskupas Kazimieras Paltarokas buvo gimęs 1875 metais Linkuvos parapijoje, Gailionių kaime. Mokėsi Joniškėlio pradžios mokykloje ir Mintausio gimnazijoje, studijavo Kauno kunigų seminarijoje ir Petrapilio dvasinėje akademijoje, kurią baigė teologijos magistro laipsniu. 1902 metais Petrapilyje pašventintas kunigu. Kelis metus pavikaravęs Liepojoje, po to Surviliškyje, 1911 metais pradeda dėstyti Kauno kunigų seminarijoje. Po trijų metų paskiriamas seminarijos inspektoriumi - rektorius prelato Maironio-Mačiulio pavaduotoju. 1926 metais, įsteigus Lietuvos bažnytinę provinciją, tapo pirmuoju

Vysk. K. Paltarokas
1955 metais

Panevėžio vyskupu. Energingai ėmėsi sielovadinio ir visuomeninio darbo, ypač remdamas katalikišką organizacijų veiklą. Per pirmąjį jo vyskupavimo dešimtmetį Panevėžyje buvo surengti net trys eucharistiniai kongresai, vyskupo Paltaroko įsteigtas Katalikų

Veikimo Centro skyrius leido laikraštį, pastatyta Panevėžio katedra, pradėta statyti mažoji seminarija. 1930 metais tautininkų vyriausybei uždraudus moksleivių ateitininkų organizaciją, vyskupas Paltarokas ypač ištvermingai priešinosi šiam potvarkiui, laikydamas jį neteisėtu, žalingu tiek Bažnyčiai, tiek visuomenei ir toliau ateitininkus remdamas bei globodamas. Kai naujai steigiamai Panevėžio mažajai seminarijai valdžia pažadėjo parūpinti patalpas mainais už vyskupo nuosaikesnę laikyseną jaunimo klausimu, vyskupas Paltarokas pareiškė: „Būčiau menkas ganytojas, jei gyvas sielas iškeisčiau į negyvas plytas“, ir pradėjo rinkti aukas savo jėgomis seminarijai statyti.

Vyskupą Kazimierą Paltaroką prisimename ir kaip katalikišką rašytoją. Nuo pat jaunystės bendradarbiavo keliolikoje laikraščių ir žurnalų, išleido apie 30 pavadinimų knygų ir knygelėlių. Jo parašytas „Katalikų tikybos katekizmas“ susilaukė 11 leidimų Lietuvoje ir 2 užsienyje, „Sventoji Senojo ir Naujojo Įstatymo Istorija“ taip pat susilaukė keliolikos leidimų ir išėjo bendru 200 tūkstančių egzempliorių tiražu, o vyskupo Paltaroko „Tikybos pirmamokslis“, iš kurio mokėsi tikybos pagrindų

katalikiško jaunimo kartos nuo pokarinio laikotarpio ir iki pat prievartinės ateizacijos žlugimo, manoma, kad yra pasiekęs milijoninį tiražą. Leidimų skaičiaus neįmanoma nustatyti, nes „Tikybos pirmamokslis“ buvo dauginamas pagrindinio sąlygomis ir įvairiais būdais išstus dešimtmečius, kai religinė spauda Lietuvoje buvo draudžiama. Rankraštyje yra išlikusios vyskupo Paltaroko monografijos apie Panevėžio vyskupiją ir šv. Kazimierą.

Įspėtas - pasislėpė; ir tuo būdu išvengęs pirmųjų vežimų į Sibirą prieškarėje, vyskupas Paltarokas buvo tvirtai apsisprendęs nesitraukti iš vyskupijos prieš antrąją sovietų okupaciją. 1947-1955 metais jis buvo likęs vienintelis vyskupas Lietuvoje. Nuo 1949 metų gyveno Vilniuje ir taip pat valdė Vilniaus arkivyskupiją kapitulinio vikaro teisėmis. Pokario metais pašventino apie 200 kunigų. Kad Lietuvos vyskupijos po jo mirties neliktų be ganytojų, ir kad būtų kas šventina naujus kunigus, jis išrūpino atitinkamus paskyrimus, ir 1955 metais rugsėjyje Panevėžio katedroje pakonsekravo du naujus vyskopus: sau padėjėju bei įpėdiniu - Julijoną Steponavičių ir Telšių vyskupijai - Petrą Mazelį.

1957 metų rudenį garbaus amžiaus sulaukęs vyskupas Paltarokas jau buvo sunkus ligonis. Spalio 15 paskutinį kartą aukojo mišias. Mirė 1958 m. sausio 3 dieną Vilniuje. Palaidotas Panevėžio katedros kriptoje, dalyvaujant Lietuvos ir Latvijos vyskupams, šimtams kunigų ir tūkstančiams tikinčiųjų.

Vykdydamas didelius planus, dirbdamas gausius ir sunkius darbus, vyskupas Paltarokas gyveno gilų maldos, malonės gyvenimą. Visur ir visada vadovavosi meile, visą save atidavė Dievui ir žmonėms, buvo tikra to žodžio prasme švento gyvenimo vyskupas.

Minėdami 40-ąsias vyskupo Kazimiero Paltaroko mirties metines, su didžiausia pagarba maldoje nulenkime galvas kilniam ganytojui, išmintingam ir tvirtam Bažnyčios vadovui...

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Taika ir teisingumas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tragedija glūdi reiškinyje, kad skurdai nugalėti priemonių netrūksta; trūksta tarptautinės bendruomenės ryžtingo nusiteikimo. Šio reiškinio akivaizdoje ypač krikščionys turi pajusti savo pašaukimą „atsiversti“ ir atsiliepti į teisingumo ištroškusį varguolių poreikius. LRTV

dienos proga. Pasak Annan, žmogaus teisės nieko nereiškia be išsivadavimo iš vergystės ir kitų prievartos apraiškų. Žmonija rengiasi peržengti trečiojo tūkstantmečio slenktį iki galo neatsikračiusi senų vergystės formų ir neįstengianti sustabdyti naujo tipo vergystės. Ypač moterys ir vaikai yra išnaudojami sunkiesiems darbams bei prostitucijai. Vergystės panaikinimo tarptautinės dienos tikslas būtent ir yra visuomenei valdžioms ir organizacijoms priminti vergystės, gėdą, tebesireiškančią įvairiose pasaulio šalyse.

Žinios iš Lietuvių Radijo Vatikane

Neseniai Pasaulinės Sveikatos Organizacijos išplatintame raporte sakoma, jog cholera tapo tikra Afrikos žemyno rykšte. Vien pastaraisiais metais ši epidemija nusisėdė apie 30 tūkstančių Rwandos, Liberijos bei Gvinėjos gyventojų gyvybių. Pasaulinės Sveikatos Organizacijos duomenimis, per kelius praėjusius metus Afrikoje buvo užregistruota apie 80.000 susirgimų cholera atvejų: apie 3000 ligonių mirė. Praeitais metais daugiausiai ligonių, sergančių cholera, užregistruota Malawi, Mozambike ir Džibutyje. Prasiveržę choleros epidemijos mastai dažniausiai pranoksta bet kokias prognozes. Daugiausia cholera susergama rytinėje Afrikos kontinento dalyje. Paskelbtame raporte Pasaulinė Sveikatos organizacija pažymi, jog 1970 metais cholera Afrikos žemyne praktiškai buvo nugalėta, tačiau jau sekančiais metais, iš Mekos grįždami, islamo maldininkai, užsikrėtę cholera ir sukėlė epidemiją Gvinėjoje.

oooOooo

Londone vyko tarptautinė konferencija, kurioje buvo kalbama

apie antrojo pasaulinio karo metais Vokietijos nacių pagrobtą auksą iš okupuotų kraštų gyventojų, ypač iš nužudytų žydų tautybės žmonių. Konferencijoje dalyvavo ir Sventoji Sosto delegacija.

Gruodžio 9d. rytą Vatikano Spaudos salės direktorius Joaquin Navarro Valls, kalbėdamas žurnalistams apie Londono konferenciją taip pat dar kartą paneigė neseniai spaudos paskelbtą gandą, kad karo metais Chorvatijos pronacistinės valdžios pareigūnai tam tikrą auksą kiekį deponavę Vatikane. Buvo atidžiai patikrinti to meto archyvai, - pasakė Navarro, - ir nebuvo surasta jokių pėdsakų, galinčių patvirtinti aną užuominą.

oooOooo

Telšių vyskupijos kurija pranešė, kad lapkričio 29 dieną, Gargžduose staiga mirė šios parapijos vikaras kunigas Antanas Garjonis. Velionis buvo gimęs 1929 metais Kretingoje. Baigęs studijas Kauno Tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje, 1960 metais buvo pašventintas kunigu. Beveik keturis savo kunigiškos tarnystės dešimtmečius darbavosi įvairiose

Telšių vyskupijos parapijose: Rietave, Salantuose, Akmenėje, Kartenoje, Aleksandrijoje, Stalgėnuose, Lenkimuose. Gargždų parapijos vikaru buvo paskirtas 1990 metais. Laidotuvės įvyko gruodžio 2 dieną Gargžduose.

oooOooo

1996 metais Izraelyje buvo 166.000 krikščionių, kurių pusė katalikai: 26.000 Romos katalikų ir 46.000 graikų melkitų apeigų. Greta šventųjų vietų, kurios yra pranciškonų žinioje, veikia 62 Romos katalikų parapijos. Katalikai aktyviai darbuojasi socialinėje srityje. Labai svarbus katalikų išlaikomų mokyklų vaidmuo. 149 mokyklos, kurias lanko krikščionys ir musulmonai, ugdo tautinę santarvę ir atviros visuomenės sampratą. Katalikai išlaiko 10 ligoninių ir tiek pat kitų globos centrų neįgaliems ligoniams, seneliams ir našlaičiams. Sventojoje Zemėje veikia trys kunigų seminarijos: vietinė patriarchato su 30 seminaristų ir dvi tarptautinės - pranciškonų ir saleziečių. Jeruzalės Lotynų patriarchato jurisdikcijoje yra keturi Artimųjų rytų kraštai: Izraelis, Jordanija, Palestina ir Kipras. Šiose šalyse darbuojasi 1400 moterų vienuolių, 450 vyrų vienuolių ir 86 diaceziniai kunigai.

oooOooo

Milijonai žmonių visame pasaulyje yra verčiami vergauti nepaisant tarptautinės bendruomenės pastangų panaikinti vergystę. Vergystė yra žmonijos rykštė, kuriai neturi būti vietos pasaulyje. Tai pareiškė JTO generalinis sekretorius Kofi Annan, vergystės panaikinimo tarptautinės

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

O GAL ŠI KARTA

Rašo dr. Jonas Kunca M.D.

Nuo nepriklausomybės atstatymo iki 1997 m. valstybinis gyvenimas neėjo sklandžiai. Įsikarščiavę ir kartu nepatyrę mūsų politikai pradėjo ne nuostatymo, bet nuo ardymo ir tarpusavio kivirčių. Kolchozai buvo išdraskyti visai nesuplanavus, kas ir kaip toliau dirbs žemė. Kaime kilo chaosas. Produkcija staiga žymiai nukrito. Labai lėtai Lietuvos kaimas pradėjo atsigaivinti, pradėjus veikti kooperatyvams. Atsirado ir privačių ūkininkų, maisto apdirbimo bendrovių. Išrinkti Sąjūdžio nariai į seimą susiskaldė tiek, kad prarado turėtą daugumą. Neveikė kaip reikia ne tik seimas, bet ir vyriausybės bei plati krašto administracija. Dėl įsiviepatavimo korupcijos ir prastos biurokratijos, užsienio investicijos į Lietuvą neskubėjo. Kapitalistus be to baugino rusų politikų skleidžiami gandai apie imperijos atstatymą. Tuo labiau, kad NATO vengė priimti į savo globą Baltijos valstybes.

1997 m. Brazauskui pavyko sudaryti valstybinių sienų sutartį su Jelcinu. Ji dar nėra Dūmos ratifikuota, bet jau prisideda apie užsienio kapitalistų nuraminimo. Per paskutinius metus užsienio investicijos pasiekė beveik 500 milijonų dolerių. Tai beveik tiek, kiek užsieniečiai buvo investavę per ikšiolinį nepriklausomybės laiką. Pereitais metais bendras produktas pakilo iki 6%. Infliacija siekia 8,6%, bet ji nėra aukšta pagal Rytų Europos standartus.

Pasaulį sudrebino Azijos finansinė - ekonominė krizė, bet ji nepadarė Lietuvai didesnių nuostolių, kadangi mūsų šalis daugiausiai prekiauja su Europa, įskaitant Rusiją. Sausros, tvanai ir vėtros pridarė daug nuostolių įvairiose žemės dalyse. Baltijos valstybės šitą gamtos nelaimių išvengė dėl jų geografinės padėties. Atrodo, kad ir toliau taip bus.

Maskva turi tiek daug rimtų vidaus problemų, kad vargu ji mesis artimoje ateityje į imperijos atstatymo avantiūrą. Ir čia laikas dirba mūsų

naudai. Europa pradės žiūrėti į mus palankiai po prezidentinių rinkimų, kuriuos laimėjo nuosaikesni politikai. Teigiamu reikia laikyti ir V. Adamkaus pareiškimą, kad jis toliau tęs Brazausko pradėtą draugišką politiką su Rusijos Federacija.

Politinis gyvenimas viduje žada būti ramesnis. Nepartinis prezidentas nėra įsipareigojęs nė vienai politinei partijai. Jam reikia tik dirbti visos tautos labui, nepamirštant ir tų, beveik pusės, rinkėjų, kurie balsavo ne už jį. Landsbergininkų ir brazauskininkų frontai tada savaime išnyks, ir prasidės prasmingas bendradarbiavimas. Yra puiki progą naujam prezidentui suvienyti tautą.

Reikia tikėtis, kad dešiniųjų dauguma seime irgi supras naują padėtį, prisimindama, kad rinkėjai ignoravo jos vadą, o kituose rinkimuose gali ją išbalsuoti, jei neparodys savo politinio subrendimo ir neprisidės prie produktyvaus darbo.

Taigi Lietuvoje susidarė nauja padėtis - labai palanki susivienijimui ir ekonominiam progresui. Galima tikėtis, kad ir naujas prezidentas tinkamai ją įvertins ir pagal tai veiks. Išgyvenęs ir dirbęs tiek metų demokratiškoj Amerikoje, V. Adamkus turėtų suprasti, kur yra pagrindinė Lietuvos nesėkmių priežastis: korupcijoje ir administracinėje netvarkoje. Nuo čia jam reikėtų pradėti savo darbą. Su dabartiniu kabinetu vargu ar sektųsi. Reikės pakeisti netinkamus ministrus sumanesniais, nežiūrint kokiam partijai jie priklausytų. Pritardamas vyriausybės pertvarkymui, seimas padarytų paslaugą valstybei ir sau.

Prezidentas ir politikai privalėtų prisiminti, kad tauta, kuri skubėjo į rinkimus, dabar atydziai seks, ką daro naujas prezidentas, ir kaip elgiasi seimas ir vyriausybė. Pagal tai ji juos rems arba išbalsuos ateinančiuose rinkimuose. Iki šiol mūsų vyriausybės ir seimas blaškėsi į visas puses, eikvojo savo energiją į visus kivirčiam. Gal ši karta pradėsime dirbti racionaliau...

Baigti vaiduoklių gaudynes

Išrinktasis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus pasisako už Lietuvos valstybinės veiklos tęstinumą ir neketina siekti drastiškų pertvarkymų nei užsienio, nei vidaus politikoje. Jis palankiai įvertino dabartinės Vyriausybės pastangas integruoti šalį į europines ir transatlantines struktūras, nors mano, kad jos negalėjo žaibiškai pasiekti trokštamų tikslų.

V. Adamkus nemato tragedijos, kad Lietuva pernai nebuvo pakviesta į NATO ar pradėti intensyviais derybomis dėl stojimo į ES.

„Kelerių metų laikotarpis mums duos progos geriau pasiruošti būti ES nariais, o dėl NATO, tai mūsų pastangos iki 2000-kažkelintųjų, gal iki 2005-tųjų, tikrai padėties nepakeis. Tačiau per tą laiką mes sustiprėsime ir būsimė priimti su didesniu malonumu, nei vėrtumės šiandien“, - sakė V. Adamkus interviu agentūrai BNS.

Salies vidaus gyvenime V. Adamkus propaguoja santarvės ir

rūpinimosi Lietuvos gyventojų gerove idėją. Jis labai neigiamai atsiliepė apie vadinamąjį desovietizacijos procesą, vadindamas jį „begyjančių žaidimų draskymu“. „Manau, kad reikia baigti vaikus praeties vaiduoklius, nereikia kiršinti žmonių, nes tai neduos jokios naudos visuomenei“, - sakė išrinktasis Prezidentas.

Šios nuostatos jis netaikytų tiems, kurie savo dabartine veikla kenkia Lietuvai, o kitiems, „pasitraukusiems nuo šalin, gyvenantiems lojaliu ir vykdančioms Lietuvos įstatymus, reikėtų leisti ramiai gyventi“.

V. Adamkus mano, kad „šaltas dušas“ pirmaisiais atkurto valstybės metais atvėsinio išsivijios entuziazmą grįžti į Lietuvą, kilusį Atgimimo laikotarpiu, todėl dabar lietuviams reikėtų drauge dirbti tautos labui, gyvenant abiejose Atlanto pusėse. Jis nemano, kad kokie nors įstatymų pakeitimai galėtų pakeisti jau susiklosčiusias išsivijoje nuostatas. „L.r.“

Naujos epochos pradžia

Lietuvos Prezidento rinkimai nebuvo normalūs, susidūrė ne programos, o žmonės, kategoriškai teigia Briuselyje nuolatos gyvenantis lenkų apžvalgininkas Leopoldas Ungeris. Lenkijos laikraštyje „Gazeta Wyborcza“ Lietuvos Prezidento rinkimų „nenormalumą“ jis aiškina tuo, kad abiejų kandidatų programos esą buvo „beveik vienodos, tik žmonės skirtingi“.

Pasak apžvalgininko, „Artūras Paulauskas yra komunistinės sistemos produktas, o Valdas Adamkus įkūnija amerikietiška mity“.

„Vienas buvo įmerkęs rankas į senąją sistemą, kito - švarios. Už pirmąjį balsavo žmonės, kokių nors būdu susiję su praeitimi ir besilgintys nors nedidelio stabilumo, už antrąjį - dvigubai nusivyle rinkėjai - ir komunistai, ir bandymu pertvarkyti praeties palikimą“, - rašo „Gazeta Wyborcza“.

Kaip pranešė BNS, laikraštis V. Adamkų vadina „grįžtančiuoju“ ir pastebi, kad jis nėra pirmas, kuris grįžta vadovauti iš emigracijos. Tarp tokių, be kita ko, minimi Leninas Rusijoje ir Khomeini Irane.

oooOooo

„Lietuvoje prasideda nauja epocha. Jau nebereikalingi nei dešinieji, nei kairieji. XXI amžius bus tų, kurie supras, kad ateina metas didelėms žinioms, techninei revoliucijai, kuri sujungs verslininkų išmonę su socialinių reikmių tenkinimu“, - sakė visos Lenkijos Lietuvos mylėtojų klubo pirmininkas Leonas Brodowski,

BNS korespondentui komentuodamas Lietuvos Prezidento rinkimus.

Pasak jo, didieji Lietuvos nepriklausomybės atkūrėjai - Vytautas Landsbergis ir Algirdas Brazauskas - nueina į istoriją. „Dabar reikia naujų žmonių“, - sakė L. Brodowski. Jis pareiškė viltį, kad Lietuvos ir Lenkijos santykiai, Prezidentu tapus Valdui Adamkui, bus tokie geri, kaip iki šiol.

Populiariausias lenkų dienraštis „Gazeta Wyborcza“ išspausdino L. Brodowski straipsnį „Du - istorijai“, kuriame visos Lenkijos Lietuvos mylėtojų klubo pirmininkas pasakoja apie dešimtmetę klubo istoriją, savo pažintį ir gerus ryšius su „dviem Lietuvos lyderiais - buvusiu Sąjūdžio vadovu Vytautu Landsbergiu ir Lietuvos komunistų partijos pirmuoju sekretoriumi Algirdu Brazausku“, kurie, pasak L. Brodowski, jau priklauso istorijai.

„Gerai žinomo ne tik Lenkijoje, bet ir visame pasaulyje Vytauto Landsbergio populiarumas ėmė mažėti prieš penkerius metus. Kaip dažnai būna, pagrindžio vadovai, iškovoję laisvę ir tapę naujo gyvenimo konstruktoriais, dažnai pralaimi. Taip atsitiko ir su „Solidarnosc“ lyderiu Lechu Wałęsa“, - pastebima straipsnyje.

„Vytautas Landsbergis turi dėkoti Aušros vartų Dievo Motinai už tai, kad savo Tėvynei tarnauja, eidamas labai atsakingas pareigas, kokios patikimos Seimo pirmininkui, bei tuo pat metu yra valdančiosios koalicijos lyderis“, - pastebi L. Brodowski.

„L.r.“

Į Prezidentūros kabinetą

Išrinktasis Prezidentas Valdas Adamkus pranešė savo administracijos vadovu pasirinkęs Raimundą Mieželį. R. Mieželiui - 67 metai. Po sėkmingos profesinės karjeros JAV, Kolumbijoje, Venesueloje ir Argentinoje jis Lietuvoje gyvena nuo praėjusių metų pavasario. Savo jaunystės laikų draugą ir Prezidento rinkimų kampanijos bendražygį V. Adamkus sako pasirinkęs dėl jo organizacinių ir administracinių sugebėjimų.

„Raimundas Mieželis - mano studijų, mano ilgos visuomeninės veiklos bendradarbis. Jo patirtis verslo srityje, jo kontaktai tikrai pravers čia, bandant įvesti galbūt ir naują užsienio prekybos tvarką, atkuriant verslo autoritetą. Jis be galo puikus administratorius“, - sakė interviu BNS V. Adamkus.

R. Mieželis, kaip regis, bus vienintelis išsivijios atstovas naujojo Prezidento komandoje. „Manau, visą komandą sudarys čia išaugę jauni puikūs idealistai, kurie tikrai nuoširdžiai dirbo per rinkimų kampaniją. Ir jei vienas kitas iš jų galės dirbti toliau, aš tikrai kviesiuosi juos talkon“, - sakė V. Adamkus.

Lietuvos visuomenė apie R. Mieželį sužinojo pernai lapkričio pradžioje, kai jį prie namų žiauriai sumušė iki šiol nenustatyti asmenys.

R. Mieželis yra baigęs Iliinojaus universitetė verslo vadybos bakalauro, o Harvardo universitete - magistro studijas. Daugiau kaip tris dešimtmečius jis

R. Mieželis yra ir Valdo Adamkaus fondo tarybos pirmininkas. P. Liekio nuotr.

dirbo bendrovėje „Container Corporation of America“ ir 1982 metais tapo jos viceprezidentu. Bendrovė tuomet valdė daug fabrikų Kolumbijoje, Venesueloje, Meksikoje, Ispanijoje, Italijoje ir Olandijoje.

Nuo 1968 metų R. Mieželis dirbo Kolumbijoje, kur bendrovė valdė 16 fabrikų, vėliau - Monte Karle, iš kur kontroliavo apie 50 fabrikų penkiose Europos valstybėse. 1992 metais R. Mieželis atsistatydino ir išėjo į pensiją. Tais pačiais metais jam buvo pasiūlyta vadovauti Australijos bendrovės „Pradd Industries of Australia“ filialui JAV. Po poros metų jis vėl išėjo į pensiją, bet 1994-aisiais tapo didelės bendrovės „Celulosa Argentina“ prezidentu ir dirbo juo iki 1997 metų.

Mieželiai yra užauginę tris vaikus. Per jų vestuves 1958 metais pirmasis pabrolis buvo V. Adamkus. „L.r.“

VALDAS ADAMKUS

Gyvenimo kelionė į Lietuvos politikos viršūnes

Valdas Bartasevičius

Stiklu tviskantis 38 aukštų administracinis pastatas Čikagos centre, Jacksono gatvėje. 1994-tųjų rugpjūčio pabaiga. Kaip kas dieną jau dvidešimt trejus metus pro besisukančias duris vestibulinė be penkių minučių devynios energingai įžengia pasitenpęs, tvirtai sučiaptomis lūpomis, kiek žilstelėjęs ponas.

„Hello, mister Val“, - sveikinasi uniformuotas juodaodis šveicorius.

Liftas skrieja svaiginančiu greičiu ir sustoja devynioliktajame aukšte. Koridoriuose sutinkami žmonės sveikinasi „Hello, Val“.

Ant didžiulių stiklo durų - užrašas: „Regiono administratoriaus Valdo V.Adamkaus įstaiga“.

„Tai žurnalistas iš Lietuvos“, - pristatė erdviame kabinete sėdinčiai sekretorei savo svečią įstaigos vadovas V.Adamkus.

Už kitų durų - dar viena sekretorė. Juodaodė.

„Tai mano sena pagalbininkė, dirbame jau 15 metų. Ji liko man ištikima ir sunkiausiai mano darbo JAV aplinkos apsaugos agentūroje laikotarpiu, kai buvau dar administratoriaus pavaduotojas, ir mano tuometinis tiesioginis viršininkas norėjo žūbtūt manimi atsikratyti“, - jau savo kabinete papasakojo V.Adamkus.

JAV aplinkos apsaugos regiono administratoriaus pavaduotojo pareigos buvo nepaprastai didelis laimėjimas iš Rytų Europos atvykusiam imigrantui. Niekas iš Čikagos lietuvių neužėmė tokio svarbaus posto valstybinėje tarnyboje.

Regiono aplinkos apsaugos administratorius priskiriamas aukščiausio rango JAV valstybės tarnautojų kategorijai. Mat gamtosauga šioje šalyje itin rūpinamasi, jai skiriamos milžiniškos lėšos. Antai V.Adamkui nuo 1981-ųjų jau dirbant Aplinkos apsaugos agentūros Penktojo regiono administratoriumi, jo įstaigos metinis biudžetas viršydavo dabartinį visos Lietuvos biudžetą ir siekdavo net 2,5 milijardo JAV dolerių.

JAV federalinę gamtosaugos sistemą valdo Vašingtone esanti centrinė Aplinkos apsaugos agentūra, kurios vadovas yra vyriausybės narys. JAV teritorija padalyta į dešimt regionų, kurių kiekviename įkurtas regioninis Aplinkos apsaugos agentūros padalinys. Penktojo regiono įstaiga, kurioje 26 metų dirbo, o pastaruosius 16 metų ir vadovavo V.Adamkus, atsako už aplinkos apsaugą šešiose Vidurio Vakarų valstijose.

Penktojo regiono aplinkos apsaugos įstaigos priežiūrai priskirtoje teritorijoje gyvena apie 45 milijonus žmonių. Regione sutelkta itin daug JAV stambiosios pramonės.

Įstaigoje pastaraisiais metais dirbo apie 1700 žmonių: ekologai, teisininkai, inžinieriai, finansų specialistai. Aplinkos apsaugos agentūra kontroliuoja, kaip laikomasi JAV federalinių gamtosaugos įstatymų ir normatyvų. Regiono administratoriui suteikta teisė skirti aplinkos teršėjams

Prezidentu išrinktas Valdas Adamkus su žmona Alma priima sveikintimus. P.Liletkio nuotr.

didžiuosius baudas, kurios gali siekti net milijonus dolerių.

Jam neretai tenka spręsti įvairias problemas ir su verslo žmonėmis, ir su valstijų valdžiai. Jo įtaką jaučia ir gubernatoriai.

Apie regiono aplinkos apsaugos administratoriaus posto svarbą byloja ir tai, kad V.Adamkus jau daug metų yra itin prestižinio, elitinio Čikagos klubo narys.

„Pažvelkite pro langą, - pakvietė „Lietuvos ryto“ žurnalista prie erdvaus kabineto lango V.Adamkus. - Matote: tyvuliuoja melsvi Mičigano ežero vandenys. Prieš dešimtmetį nebūčiau galėjęs parodyti tokio vaizdo - miestą gaubdavo taršos ūkanos“.

Už nuopelnus išvalant Didžiųjų ežerų baseiną 1991 metais V.Adamkui suteiktas Indianos Sv. Juozapo koledžo garbės daktaro vardas. Suteikiant jam 1994 metais Siaurės Vakarų universiteto garbės doktoratą, taip pat atsižvelgta į labai reikšmingą jo indėlį gelbėjant šio didžiausio Amerikoje ežeryno vandenį nuo taršos.

„Esu gavęs dar kelis JAV apdovanojimus. Tačiau man brangiausias - 1989 metais suteiktas Vilniaus universiteto garbės daktaro vardas. Dirbau Amerikai iš širdies, nors visą gyvenimą galvojau apie Lietuvą. Ne savo noru Amerikai turėjau skirti savo sugebėjimus ir jėgas. Taip susiklostė likimas, kad daugiau kaip keturis dešimtmečius JAV buvo mano namai“, - pasakojo V.Adamkus.

Savo atsiminimų knygą jis taip ir pavadino „Likimo vardas - Lietuva“.

V.Adamkus drauge su tėvais, broliu ir seserimi pasitraukė į Vakarus 1944 metais. „Jei mūsų šeima tuomet būtų pasilikusi Lietuvoje, ją taip pat būtų ištikęs Sibiro tremtinių likimas. Aš net ir tokios lemties vargu ar galėčiau tikėtis. Atėjus naujai okupacijai, neišvengiamai turėjau įsitraukti į partizaninį judėjimą ir tikriausiai būčiau žuvęs kur nors Lietuvos miške ar palaukėje, o gal gyvenimas būtų nutrūkęs kokiame KGB rūsyje“, - svarsto V.Adamkus.

V.Adamkaus tėvai 1944 metų liepos 10 dieną susiruošė trauktis į Vokietiją. Aštuoniolikos metų neturėjęs Valdas atsisakė vykti drauge, norėdamas įsitraukti į kovą, jau su naujais okupantais. Tik pavyko gudrybė įvilinti jį į išvykstantį traukinį.

Kelias savaites pabuvęs pabėgėlių stovykloje netoli Vroclavo, V.Adamkus išten ištrūko. Nelegaliai pervaziavęs Rytų Prūsiją, jis nuvyko į Žemaitiją ir įstojo į telkiamus karinius Lietuvių rinktinės dalinius.

Tikroji V.Adamkaus pavardė - Adamkavičius (kaip ir daugeliui lietuvių Amerikoje, teko ją sutrumpinti, nes amerikiečiai tiesiog neįstengdavo išarti tokios ilgos pavardės).

V.Adamkus gimė 1926 metų lapkričio 3 dieną Kaune. Jo tėvas Ignas - profesionalus kariškis, Nepriklausomybės kovų savanoris, vienas pirmųjų Lietuvos karo aviacijos mokyklos vadovų, vėliau dirbęs Kauno geležinkelio stoties policijos viršininku. V.Adamkaus dėdė Eduardas Adamkavičius buvo Lietuvos kariuomenės divizijos generolas, Kauno karinės apygardos vadas.

V.Adamkaus tėvai išsiskyrė, kai jam tebuvo pora metų. Jis gyveno su motina Genovaite, greitai ištekėjusia antrą kartą ir naujoje santuokoje susilaukusia antro sūnaus, o jau pasitraukus į Vakarus - ir dukros. Ji dirbo Susisiekimo ministerijoje, o V.Adamkaus patėvis Stasys Karalius - Kauno savivaldybėje.

Seima gyveno gana pasiturinčiai. Kauno centre, V.Kudirkos alėjoje, jie turėjo porą nedidelių namelių, kurių vieną nuomojo. (Penkių kambarių namas, kuriame prieš karą gyveno V.Adamkus, išliko iki šių dienų. Susigražinti jį, V.Adamkus neketina.)

V.Adamkus mokėsi „Aušros“ berniukų gimnazijoje. Jo klases draugai - buvusio Lietuvos Prezidento Kazio Griniaus sūnus Liūtas, architektas Vytauto Landsbergio-Žemkalnio sūnus Gabrieliūs (dabartinio Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio vyresnysis brolis, gyvenantis

Australijoje).

Antrojo pasaulinio karo metais, šalį okupavus vokiečių kariuomenei, ši gimnazistų trijulė drauge su kiek vėliau prie jų prisijungusiu Benediktu Mačiuka (dabar Konektikuto universiteto politologijos profesorius) įstojo į Lietuvos laisvės kovotojų sąjungą ir ėmė leisti bei platinti pagrindinį laikraštį „Jaunime, budėk!“

1944 metų pavasarį gestapas suėmė G.Landsbergį-Žemkalnį. Arešto grėsmė iškilo ir V.Adamkui, kuri laiką jam teko slapstytis.

Artėjant prie Lietuvos sienų sovietų kariuomenei, Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga ėmė ginkluotis. Sykį V.Adamkus, važiuodamas dviračiu, vos neįkliuvo su šešiomis granatomis portfelyje. Už tai vokiečiai galėjo jį ir sušaudyti.

„Važiuodamas Aukštaičių gatve staiga pamačiau, kad žandarai, pertvėrę kelią, tikrina dokumentus. Instinktyviai norėjau apsisukti ir spauti pedalus priešinga kryptimi, bet persmėlkė mintis, kad jau vėlu: būsiau žandarų pastebėtas, ir jie šoks vyti. Nulipau nuo dviračio ir, užmetęs portfelį ant balnelio, ėmiau artėti prie užkardos. Jutau, kaip nuo prakaito limpa prie nugaros marškiniai.“

Prie pat užkardos pasistengiau prisigretinti prie kelių žmonių būrelio. Žandaras paėmė priešaisėjusio vyriškio dokumentus, po to žvilgtelėjo į mane ir mostelėjo ranka, rodydamas, kad praeičiau nesustodamas. Matyt, pagelbėjo gimnazisto uniforma“, - rašoma V.Adamkaus atsiminimuose.

Laimingai V.Adamkui baigėsi ir dar pavojingesnis jo gyvenimo epizodas - tarnyba Lietuvių rinktinės Antrajame pulke.

„Buvau Sedoje, kai aplinkui viską šluodamį į miesteli isiveržė rusų tankai. Neturėjome ginklų ir visai negalėjome priešintis. Tačiau sovietai atidengė į mus pašėlusią ugnį. Turėjome gelbėtis, bėgdami per atvirą lauką, akėjama sviedinių ir kulku. Aš drauge su visu didžiuliu jaunų vyrų būriu bėgau slėptis į artimiausią miškelį regėdamas, kaip griūva ant žemės pakirsti mūsų pulko kariai. Krito labai daug jaunimo. Mane lydejo laimė. Gal pagelbėjo ir tai, kad užsiiminėjau lengvąja atletika ir buvau geras bėgikas“, - prisimena V.Adamkus.

Nusigavęs iki Klaipėdos, V.Adamkus slapta įsmuko į vokiečių karinį ešeloną ir, palindęs po tanku, ištrūko iš sovietų jau baigiamos užimti Lietuvos į Vokietiją. Prasidėjo jo kelionės per sugriautus miestus, gyvenimas karo pabėgėlių stovyklose.

Pasibaigus karui, V.Adamkus nuvyko į Pietų Bavarijoje atidarytą lietuvių gimnaziją. „Kopdamas laiptais, pakėliau akis ir staiga pamačiau apačion besileidžiančią liekną, geltonplaukę, mėlyną mergaitę“, - taip V.Adamkus prisimena pirmąjį susitikimą su klases drauge ir savo būsima žmona Alma Nutautaitė. Susituokė jie jau Amerikoje 1951 metais.

1946-aisiais baigęs gimnaziją, V.Adamkus įstojo į Miuncheno universiteto Gamtos ir biologijos fakultetą. Tačiau dėl labai sunkių gyvenimo sąlygų po metų nutraukė mokslus ir apsigyveno Augsburgėje, didžiulėje lietuvių karo pabėgėlių stovykloje. (Bus daugiau.)

Geriausias Melbourne Dainos Sambūrio metinis koncertas

Rašo Alisa Baltrukonienė

48-tas „Dainos Sambūrio“ choro koncertas įvyko gruodžio 7-tą dieną Lietuvių Namų Koncertų salėje. Pradžiai jie pasirinko dvi gražias dainas: L.Pranulio „Senas Kerdžius“ ir K.Banaičio harmonizuotą liaudies dainą: „Oi motinėle, svečiai atvažiuo...“

Per visą koncerto virtinę dainos garsais buvo kalbama apie ryžtingus užsimojimus, apie švelnius jausmus, apie karo žygius, ilgesį ir gimtosios šalies meilę.

Tarp pripažintųjų užtarnauti sau gražiai vietą surado Geelongo choras „Viltis“, o taip pat ir balinių šokių specialistai - Lisa ir James.

„Dainos Sambūrio“ pirm. Danutė Lynikienė pristatė publikai „Dainos Sambūrio“ dirigentę Birutę Prašmutaitę ir akompaniatorę Zitą Prašmutaitę. Pati gražiai pristatė Geelongo „Vilties“ choro dirigentę Gražina Pranauskienę, kuri, atrodo, tiesiog gimusi būti choro dirigente. Ją akompaniatorė yra Jan Henderson.

Sambūrio programa suklostyta palankiai, kurią, labai aiškiai ir pilnai pristatė Rasa Statkuvienė ir Jasmina Cinėnaitė lietuvių ir anglų kalbomis.

Pirmoje programos dalyje jungtinis Moterų choras daina „Nemune, upeli“ daug išsakė su šita Ciurlionio harmonizuota liaudies daina, kuri choristėjų buvo skambiai padainuota. Sekė A.Raudonikio linksma daina: „Ateik ir tu“.

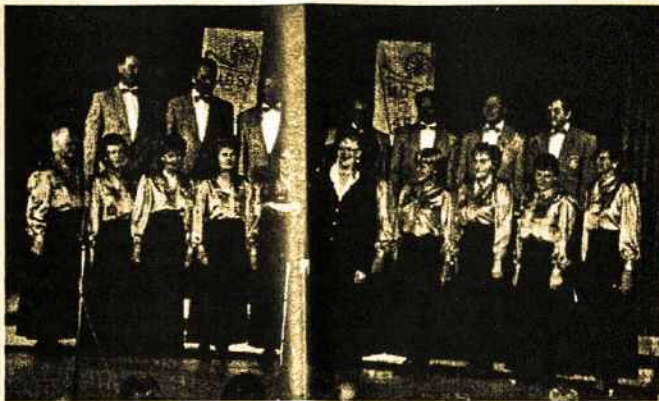
Chorvedė Gražina Pranauskienė atrodo pažįsta chorinę literatūrą, dabartinių kompozitorių kūrybą ir publikos nuotakas. Ji į savo programą įvedė M.Klajūno „Eglė ir Ramunė“. Trio partiją atliko Stasė Lipšienė, Gražina Pranauskienė, Aldona Scano. O pilnas choras „Viltis“ padainavo gražią, sentimentalią Klaipėdos gimnazistų dainą „Miškų gelė“. O choro „Viltis“ vyrai pradėjo vienį M.K.Klajūno dainą „Rytų šalelė“. Taip pat balsingai „Viltis“ choristai padainavo A.Stankevičiaus „Priskėlimo“ himną. Balsai švelniai jungėsi, malonu buvo klausytis.

Scenoje staiga pasirodė spalvingos asmenybės, svečiai šokėjai Lisa Mačiulaitytė ir James Bannan. Jie prie sentimentalios šokių muzikos garsų, žavingai pademonstravo balinių šokių meną: Modernų valsą, La-Bomba ir Carousel. Praėjusių metų pradžioje jie pradėjo dalyvauti šokių konkurse ir laimėjo pirmą ir antrą prizą.

Ir antroje koncerto dalyje Lisa ir James pademonstravo balinių šokių galimybes. Ši kartą Lotynų Amerikos šokius: „Cha, cha, cha“, „Samba“ ir „Jive“. Jiems buvo skiriamas pagrindinis žiūrovų dėmesys ir susižavėjimas. Visi buvome priblokšti jų profesionališkumu ir tokia gera šokio ir muzikos koordinacija.

Lisa Mačiulaitytė ir James Bannan prieš du metus šoko Albury universitete ir laimėjo atžymėjimą. Dabar jie ruošiasi didesniam laimėjimui. Linkime jiems geriausios sėkmės.

Pirmoje programos dalyje Dainos Sambūrio Vyrų choras skambiai padainavo Slėnio „Mėlynos akys“. Aiškiais dinamiškais akcentais duetą atliko Paulius Mičiulis ir Lukas Žiogas. O mišrus Sambūrio choras toningai

Geelongo lietuvių choras „Viltis“ su dirigente Gražina Pranauskienė.

padainavo L.Abariaus „Už Raseinių ant Dubysos“.

Koks įdomus siurprizas: Australijos istorijos B.Woodley muzikinį pastatymą įspūdingai atliko kapela iš keturių asmenų: Algis Klimas - elektrine gitara, Justinas Klimas - bosine gitara, Šaulius Klimas - būgnais, o Lukas Žiogas - didžeridoo. Bravo!

Antroji koncerto dalis

Antrąją koncerto dalį pradėjo „Sambūrio“ ir „Viltis“ Vyrų jungtinis choras su T.Makačino daina „Kur tas kelelis“, dirigavo Gražina Pranauskienė. Tokia jėga tryško iš dainininkų ir tie garsai, tas vyrų choro pilnumas, patraukė teigiamai klausytojus.

Gražina Pranauskienė dirigavo ir jungtiniam Moterų chortui, kur choristės nelengvai sopranams M.Noviko dainą „Devynbalsė“ su jaunatvišku ryžtu gana gerai padainavo. Balsai gražiai jungėsi į vieną pilnumos melodiją. O Vyrų jungtinio choro, Birutė Prašmutaitė diriguojo, E.Gailevičiaus „Ramovėnų Maršas“ labai šauniai nuskambėjo.

Koks džiuginantis vaizdas matyti scenoje tiek daug gražiai apsirėngusių choristų, koks estetiškas suvokimas, koks meninės kultūros reiškinys, kai jungtinis Mišrus choras, mūsų šaunios dirigentės Birutės, jos gražių rankų stipriais mostais, vedė Mišrų jungtinį chorą St.Simkaus harmonizuotos liaudies dainos „Saltyšius“ maloniais tonų sąskambiais į užsitarnautą įvertinimą.

Ir Gražina Pranauskienė diriguojo jungtiniam Mišriam chorui, V.Banaičio harmonizuota liaudies daina „Už jūrų marių“, publikos plojimais gerai įvertinta. O ypatingai ir A.Raudonikio „Jūra“,

kur solo partija pasigėrėtinai atliko Stasė Lipšienė, gavo daug aplodismentų.

48-tą Melbourne „Dainos Sambūrio“ metinį koncertą užbaigė su V.Klovos visų mėgstama Udrio daina iš operos „Pilėnai“. Šią gana sunkią solo partiją pasiryžęs atliko Paulius Mičiulis. Po koncerto girdėjau draugai jį sveikino tapus solistu.

Nesijautė, kai prabėgo dvi ilgos valandos, ir pasveikinti choristus ir šokėjus į sceną išėjo Melbourne Apylinkės pirmininkas Andrius Vaitiekūnas. Jis nepagailėjo gražių žodžių ir įvertinimo. Svečiai, latvių ir estų chorų atstovai ir gerai įvertino koncerto atlikėjų ir dirigentus. Pasipylė gėlių jūra scenoje ir paskutinę padėką choristams scenoje tarė Danutė Lynikienė. Ji taip pat choristus ir svečius pakvietė vakarienei į Lietuvių Namų Jubiliejinę salę.

Vakariene

Prie baltai apdengtų stalų, visiems buvo pateikta skani, šalta vakariene. O prie kavos puodelio koks buvo pyragų skanumas!

Visiems pasistiprinus, „Dainos Sambūrio“ pirm. Danutė Lynikienė pasakė, kad 1997-ti metai buvo darbingi, bet nelaimingi, nes choras prarado du gerus bosus, kurie iškeliavo amžinybėn. Ir ji prisiminė savo vyrą, brangų Kęstutį ir Leoną Geštautą. Danutė pasakė, kad ji tiki, jog jie kur nors padangėse klausėsi šito koncerto.

Pirmininkė pranešė, kad „Sambūris“ praėjusiais metais koncertavo Brisbanėje, Bonegiloje ir vyrai dainavo Station Pier, Melbourne, kai šventėme 50-ties metų į šį kraštą atvykimo jubiliejų.

Cia, energinga „Viltis“ choro dirigentė, Gražina Pranauskienė

iškvietė visus susirinkusius padainuoti. Kelios dainelės - Jubiliejinėje salėje gražiai nuskambėjo.

Buvo pakviestas ir buvęs ilgametis „Sambūrio“ dirigentas Albertas Celnas tarti žodį. Jis pasakė, kad jam šitas vakaras buvo įdomus ne tik tuo, kad buvo gražiai padainuota, bet ir tas meniškais šokiais koncerto pajavirinimas. Albertas Celnas pasiūlė chorų dirigentams, kad tokį chorų junginį dažniau pakartotų, nes jie taip gerai susiderino ir taip gražiai pasirodė. Toks junginys nėra per didelis, ir vieni kitiems kelia ūpą.

Kalbėjo ir „Dainos Sambūrio“ dirigentė Birutė Prašmutaitė, kuri pasakė, kad jie gyvi ir dainuoja nors ir po 50-ties metų gyvenimo šiame krašte. Šį kartą daug prisidėjo ir vidurinė kartą, kaip pav. Klimų šeimos muzikantai. Ji padėjo choro valdybai, savo padėjėjai sesutei Zitai, Jauniui Vaitkui, kuris daug padėjo, nebūdamas choro valdyboje. Ji taip pat padėjo balinių šokių šokėjams - Lisai ir James, kurie taip įdomiai paavairino programą.

Ir dar vieną svarbų pranešimą Danutė Lynikienė padarė, tai, kad ilgametis buvęs „Sambūrio“ choristas ir garbės narys Petras Morkūnas švenčia savo 80-ties metų gimimo jubiliejų. Palinkėjo jam daug sveikų metų. O Marytė Sidlauskienė pasveikino Parapijos choro vardu buvusi chorvedė su ilga, sentimentalio, eiliuota balade. Gerai buvo sueiliuota, gražiai perduota.

Užbaigai pirm. D.Lynikienė padėjo visoms šeiminiškėms ir choristėms už maisto paruošimą. Komitetui už bendradarbiavimą. Padėjo ir išdininkei Marijai Geštautienei ir Monikai Sodaitienei už scenos papuošimą. Povilui Birštonui už programos paruošimą, Juozui Balčiūnui už apšvietimą, už garsų sistemos paruošimą Zigmui Augaičiui ir Giritui Antanaičiui. Pam už užuolaidų tvarkymą. Atsiprašė, jei ką išleido.

Yra toks džiuginantis „Dainos Sambūrio“ nuostabus pastovumas. Turbūt sunku būtų rasti kitą tokį ilgus metus dainai pasiaukojantį vienetą, su tiek šventiško pakilimo ir skaidraus džiaugsmo. Gyvuokite!

Melbourne lietuvių „Sambūrio“ choras su dirigente Birute Prašmutaite viduryje per metinį koncertą gruodžio 7d.

Ketvirtinės a.†a. Agotai Pusdešrytei-Stepanienei

Ketvirtinės ruošė Liet. Kat. Moterų D-jos v-ba 7d. sausio, trečiadienį, Liet. Sv. Kazimiero bažnyčioje 10 val. D-jos Dvasios Vadas kun. J.Petraitis aukojo šv. Mišias už a.†a. Agutę ir Juozą Stephanus. A.†a. Juozas miręs 1989 m. Juodu abu visuomenininkai, savo veikla palikę gilius pėdsakus. Lekciją skaitė D-jos v-bos pirm. Salomėja Vasiliauskienė, Auką atnešė D-jos narės - J.Vosylienė ir J.Nekrošienė. Kun. klebonas pasakė pamokslą a.†a. Agutę priklausė Rožinio būreliui, sukalbėjome Rožinio dalį už ją.

Po šv. Mišių ir Rožinio maldos rinkomės Parapijos saleje prie v-bos paruoštą užkandėlio. Kun. klebonas palaimino maisto stalą, užkandžiavome.

D-jos v-bos pirm. Salomėja Vasiliauskienė pasakė, kad jai neteko dirbti su Agute Stepaniene, bet prisimena ją, kai po vyro mirties ruošėsi važiuoti į Canberą pas sūnų Dr. Antaną. Tada, v-ba atėjęs atsisveikinti, palinkėti sėkmės ir stiprybės naujose vietose, buvo nuoširdi ir labai maloni. Ji ir toli buvo rūpestinga D-jos narė. Pirmininkė paprašė, kad kas buvo artimesnis, kas turi prisiminimų apie a.†a. Agutę, papasakotų mums visiems.

Klebonas kun. J.Petraitis aiškiai prisimena jos posakį, kad aš dar sugrįšiu - ir štai sugrįžo, bet - jau tik po mirties...

Solistė Genovaitė Vasiliauskienė prisimena Agutę iš gimnazijos laikų. Ji buvo 10-ties metų, pirmoje klasėje, o Agutė buvo aštuntoje klasėje Sakių „Ziburio“ gimnazijoje. Paskui Agutė išvažiavo studijoms į Dotnuvos Akademią, o ją baigus, sugrįžo mokytojauti į tą pačią Sakių gimnaziją. Dėstė kulinariją, rankdarbius ir tautinius šokus. Nuoširdžiai perdavė mergaitėms savo Akademijoje gautas žinias. Taip pat buvo kūrybinga. Sukūrė tautinį šokį „Auskit mergės abrusus“, kurį šokdamos mergaitės dainavo. Su tuo šokiu, nuvykus į Ukmergėje vykusių Tautinių šokių šventę, gavo premiją. Paliekant Lietuvą, susitiko Agutės gimtinėje Menčikiuose pas Pusdešrius, bet tik labai trumpam. Paskui pasimatė tik Australijoje. Apgailėjo, kad ji išvyko iš Adelaidės, nes čia buvo jos draugai. Bet priimame gyvenimą tokį, koks jis yra...

Pakilo Elena Varnienė, kuri tęsė Agutės prisiminimą jau Adelaidėje. Ji pažino Agutę nuo pirmųjų veiklos dienų Adelaidėje. Tada A.J.Stepanai gyveno savo laikinajame namelyje, aplink žydėjo migdolų laukai, augo jų sūnus Antanukas. Pas juos rinkomės visokiais veiklos reikalais. Jų įnašas buvo labai didelis lietuviams kuriantis Adelaidėje. Agutė, pradėjusi veiklą, mokėjo patraukti kitus savo aplinkos žmones savo darbais, žodžiais, pamokymais; pavaišindama, aprašydama - iškeldama kitų veiklos darbus, o ji pati buvo žymiausia veikėja iš visų. Stengėsi veiklos dvasią perduoti kitiems. Ji mokėjo bendrauti, būti artima su žmonėmis. Mokytojavo šv. Kazimiero mokykloje, įvedė įdomių parengimų. Juodu abu su vyru Juozu buvo dideli veikėjai, ypač mūsų Parapijoje.

Apie veiklą Liet. Kat. Moterų D-joje papasakojo D-jos Garbės

narė - Teresė Gasiūnienė. A.†a. Agutė Stepaniene buvo viena iš Draugijos kūrėjų. Savo patirtį veikloje buvo įgijusi dar Lietuvoje. Jau tenai priklausė ir dirbo draugijoje, buvusi instruktore. Čia būdama „Parapijos Moterų“ valdyboje, paruošė įstatus, dirvą d-jos įkūrimui Adelaidėje. Buvo paskaitininkė. D-ja ją paskelbė D-jos Garbės nare už jos darbus D-jai. Pradžioje mūsų Draugijos šventės buvo ruošiamos labai iškilmingai ir su Agutės įdomiomis paskaitomis. Ji įvedė ir daugiau įdomių parengimų. Draugija padėdavome šv. Kazimiero mokyklai suruošti Atvelykyje „Velykų Margutį“. Paruošdavome išpuoštą Velykų medį, ateidavo Velykų bobutė su dovanėlėmis mokinukams. Stengėsi į veiklą įtraukti jaunas mergaites, suruošdavo mergaitėms suėjimus, pasiūnekėjimus, kulinarijos pamokėles.

Augustinas Kubilius prisiminė Agutę, kaip ateitininkę.

Susirinkome prisiminti dar taip neseniai Amžinybėn iškeliavusią Agutę Stepaniene, kuri ir šiandien savo darbais gyva mūsų tarpe.

Rašytojas kanaaninkas Mykolas Vaitkus, iškilnesnius žmones prisimindamas, juos apibūdindamas, pridėdavo žodelius „Nušvitusi Dulkė“. Agutė Stepaniene savo gyvenimu ir buvo toji „Nušvitusi Dulkė“.

Aš, kaip ateitininkas, keliais žodžiais prisiminsiu Agutę ateitininkų veikloje. Agutė jauna būdama Sakių gimnazijoje išjungė ateitininkų eiles ir liko ištikima šiai organizacijai iki mirties. Nuo pirmųjų dienų Adelaidėje užmezgė ryšį su ateitininkais. Organizavo jaunučius ir vyresniuosius, paruošdama juos įžodžiui, ruošė

stovyklas. Ilgus metus dirbau su Agute, daug ko iš jos pasimokiau, pasisėmiau. Jos gilios mintys jaunimui, jos išsamios paskaitos visada buvo taip įdomios. Agutė rašė ir daug straipsnių į „Tėviškės Aidus“. Redagavo „Tėv. Aidų“ skyrių „Moterų Pasaulis“ nuo 1969-72 metų gegužės mėn. ir po pertraukos 1977-78 m. Būdama pensijos amžiuje surinko, sukaupe Adelaidėje dirbusių ateitininkų veiklos medžiagą į metraščio formą, kad neliktų viskas užmarštyje. Neskaikčiau Agutės darbų, nes jų tiek daug ne tik ateitininkų šeimoje.

Jūs - Draugijos narės, Agutę Stepaniene prisiminate, kaip iškilią Draugijos Kūrėją. O Adelaidės lietuviui prisimena Agutę, kaip mielą, taurią sesę, mylėjusią Tėvynę, jai savo jėgas aukojusia, kartu su savo brangiuoju Juozu užauginusią sūnų Antaną, kuris eina savo tėvelių pramintais takais.

Miela Agute, aciū už visa tai. Likote mums giliai, giliai širdyse.

Užbaigė mūsų prisiminimus D-jos pirm. S.Vasiliauskienė trumpu žodeliu. A.†a. Agutė Stepaniene viena iš mūsų Draugijos kūrėjų, garbės narė. Prisimename ją, kaip mielą, šviesią asmenybę, mūsų Draugijos gyvenime daug davusią. O gal dar ir mums pasiseks jos ir mūsų visų troškimu pritraukti daugiau narių - veikėjų mūsų Draugijos ateičiai.

Buvo malonu šv. Mišiose bendrą, nuoširdžią maldą už ją Viešpačiui pasiūsti, pabendraujant jos prisiminimais pasidalinti. Aciū visoms ir visiems susirinkusiems ir savo prisiminimus atskleidusiems.

Ilsėkis, miela Agute, Dievulio ir Svent. Mergelės Marijos globoje, o mes, dar šioje žemelėje pasilikę, stengsimės tęsti tavo pradėtus darbus. S.P.

A. † A. VLADAS BAGUŠAUSKAS

A.†a. Vladas Bagušauskas mirė gruodžio 1d. Adelaidės Royal ligoninėje, būdamas 74 m. amžiaus. Velionis Vladas gimė ūkininkų Jono ir Adelės Bagušauskų šeimoje, Anslaukio kaime, Virbalio parapijoje, netoli Kybartų. Šeimoje augo trys berniukai ir dvi mergaitės. Vladas Virbalyje baigė šešių skyrių pradžios mokyklą ir dirbo tėvų ūkyje. Antrojo karto metu Vladas istojė į generolo Plechavičiaus rinktinę, bet neilgai teko joje tarnauti, nes vokiečiai rinktinę likvidavo, o lietuvius karius išvežė Vokietijon, į priešlėktuvinę tarnybą. Sovietų armijai baigiant užimti Lietuvą, Bagušauskų šeima pasitraukė į Austriją, o vėliau atvyko į Bavariją. Čia atsirado ir Vladas. 1949 m. Bagušauskai atvyko Australijon, kur Vladas darbo prievolę atliko prie geležinkelių, o po to dirbo Coca Cola fabrike iki pasiekė pensininko amžiaus.

Vladas priklausė Lituania chorui, o taip pat buvo ištikimas Sv. Kazimiero parapijos narys ir 5 metus dirbo Liet. Caritas bei Parapijos taryboje. Būdamas pensininku, Vladas kasdien dalyvaudavo šv. Mišiose ir buvo klebono padėjėju, ypač talkininkaudavo įvairiose rinkliavose. Vladas finansavo Sv. Kazimiero atvaizdą - baralį, esanti bažnyčios išorinė pusė ties

altoriumi.

Paskutiniaus 2-3 metais Vladas sirgo kaklo vėžiu; buvo įvairiai gydomas ir operuotas, bet visa tai mažai tepagelbėjo. Ligos metu Vladas buvo pajėgus ateiti bažnyčion, o paskutiniaus mėnesiais klebonas aptarnavo Vladą šv. Sakramentais net kelis kartus.

Gruodžio 5d. Sv. Kazimiero bažnyčioje įvyko velionies Vlado laidotuvės. 9:45 val. kun. J.Petraitis kartu su laidotuvių dalyviais sukalbėjo rožinio dalį, o po to aukojo šv. Mišias už velioni ir pasakė pamokslą. Mišių metu Nemira Masilytė-Stapleton grojo vargonais. Po Mišių atsisveikinimo žodi Parapijos tarybos vardu tarė Aug. Kubilius. Velionies Vlado kūnas buvo palydėtas į Centennial Park kapines ir palaidotas motinos a.†a. Adelės Bagušauskienės kape. Užbaigus klebonui laidojimo maldas, visi sugiedojo „Viešpaties Angėlą“. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti sugrįžti į Parapijos salę pabendravimui ir užkandžiams. Gimnazičių pageidavimu, velionies Vlado atminimui, vietoj gėlių buvo renkamos aukos Lietuvos Bažnyčiai. iminės bei artimieji suaukojo \$160, o Coca Cola fabrikas

Adelaidė

50 Metų minėjimas

Pereitais metais visose didesnėse Australijos lietuvių kolonijose buvo iškilmingai paminėta 50 metų sukaktis nuo mūsų atvykimo į šį kraštą. Neatsilikio ir Adelaidės lietuvių. Gruodžio 11d. Adelaidės Lietuvių Namuose, Apylinkės valdyba surengė įdomų mūsų atvykimo į Australiją 50 metų sukakties minėjimą.

Minėjimo programą pradėjo „Lituania“ choras su dainomis „Kur namas mūsų“, „Puikios rožės“ ir „Jūra“. Po to sekė Viktoro Baltučio parašytas scenos vaizdelis „Nors ir į pasaulio galą“. Skaitė Janina Vaboliene ir autorius Vik. Baltutis.

Po to į sceną išėjo mūsų jaunimas. Tautinių šokių grupė „Žilvinas“, vadovaujama Antano Pociaus, dviem atvejais pašoko „Mikitiene“, „Marceliukės Kadrij“, „Mergelių Vakaronė“ ir „Kubilą“. Po to pasirodė tautinių šokių grupė „Branda“, vadovaujant Liucijai Vaičiulevičiutei. Jie pašoko „Jievarų Tiltas“, „Per Girią Girelė“, „Blezingėlė“, „Leliūnų Kadrij“, „Suk, suk ratelį“, pritariant chorui, taip pat pritariant chorui - „Pradės Aušrelė Aušti“.

Joks minėjimas negali apsieiti be sveikinimų. Sveikino mūsų Adelaidės Apylinkės pirmininkė Janina Vaboliene ir Pietų Australijos vyriausybės atstovas Hon. Julian Stefani, kuris tinkamai įvertino lietuvių kultūrinį ir ekonominį įnašą į Australijos gyvenimą.

Po sveikinimų vėl sekė tautiniai šokiai ir choro dainos. Chorui vadovavo Vytautas Straukas. Akompanavo Jonas Pocius. Akordeono muziką atliko Marita Dumčius. Į choro dainą „Žemėj Lietuvos“, įsijungė ir visi minėjimo dalyviai. Buvo labai gražu.

Minėjimas buvo užbaigtas tautinių šokių grupės „Branda“ pravesta australų mėgiama liaudies daina „Waltzing Matilda“, dainuojant lietuviškai „Soksim Matilda“. Daina visiems labai patiko. Ypatingai patiko minėjime buvusiems sveikiams australams.

Po minėjimo buvo surengtas kuklus pasivažišinimas, tik reikėjo truputi kantrybės, laukiant savo eilės prie kavos ir karšto vandens indo. Bendrai šis minėjimas paliko gerą įspūdį australams ir lietuviams. Matėme, kad mūsų meninių vietų vadovai ir Apylinkės valdyba dirba gerai ir sutartinai. Aciū Jiems.

Alb. Pocius

atsiuntė klebonui čeki tam pačiam tikslui, sumoje \$100. Tokiu būdu, iš viso buvo gauta \$260. Labai aciū visiems aukotojams.

Liūdesio valandoje reiškiami gilią užuojautą velionies Vlado broliui Jonui Bagušauskui ir jo šeimai, o taip pat Stankevičiams, Visockiams ir visiems artimesiems, o velionis Vladas tegul ilsisi Dangiškojo Tėvo globoje.

Klebonas, Liet. Caritas bei Parap. taryba, ALK Moterų D-ja ir parapiečiai.

J.N.P.

■ R A S O T E T E S T A M E N T A ? Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“. Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia. Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aiduos“!

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Mūsų Parapijos Sekmadienio Mokykla naujus mokslo metus pradės vasario 15d. - Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo dieną Lietuvių Namuose Bendoruomenės menėje su tėveliais ir vaikais susirinkti 10 val. Mokytojai pakalbės su tėveliais ir paskirstys mokinius į klases, kad ir šių metų mūsų mokykla būtų pilna savo klasėse. Mokyklos pamokos bus kas sekmadienį nuo 9 val. ryto. Mokyklos direktorė Rita Mačiulaitienė.

Geelongo Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas vasario 15d. sekmadienį. Pamaldos Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje 8.30 val. Iš Melbourne atvyks prel. dr. Pr. Dauknys.

Melbourno Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo pamaldos Šv. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje vasario 15d. sekmadienį 11 val. Parapijos choras jau bus sugrįžęs iš atostogų ir

Vasario 16 minėjimas

Larrobe Valley, Sale ir apylinkių lietuviams iškilmingas Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas bus Servacijaus ir Alinos Sabrinskių sodyboje Tombo Street, Moe, vasario 7d. šeštadienį, 12 val. bus iškilmingos pamaldos. Iš Melbourne atvyks pre. dr. Pr. Dauknys su svečiais ir bus gabi paskaitininkė, pagaunanti visų dėmesį.

giesmės iškilmingai skambės nuo didžiųjų vargonų, kuriais tobulai groja Rita Mačiulaitienė, choro vadovė ir dirigentė Zita Prašmutaitė.

Parapijos išlaikymui bendra suma paskirstymais aukojo: \$100 A.J. Jankevičiai, po \$60 V. Račius, E. Kizeliene, B. Smaliorius, Vyt. Šalkūnas; po \$50 I. O'Dwyer, J. Petraitis, L. Rey, S.R. Rindzevičius, A.V. Ročiai, Pr. Švambarys; \$45 S.M. Tamašauskas, po \$40 J. Makšimienė, A.L. Ramanauskas, S. Raštutis; \$30 M.S. Eimučiai, po \$20 J. Ašmonas, V. Jablonskienė, P. Vaitiekaitis, S. Verkys; po \$10 P. Budrikis, Strunga, V. Židžiūnas. Visiems aukojusiems ir kartu prisijungusiems „Tėviškės Aidų“ prenumeratas, nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknys.

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

\$20 A. Gudelis (475) - S.A.
A. ū. Ernesto Matulionio atminimui, vietoj gėlių: \$50 Z. Poškaitis (390), \$20 Z. Augaitis (325) ir \$10 E. Margan-Marganavičius (245).

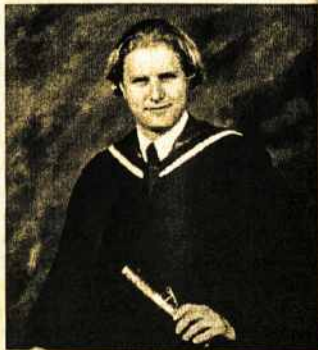
Valdybos vardu dėkoju už aukas.

V. Ališauskas
AL Fondo išdininkas

Dr. Raimondas Bruožis

Melbourne visi pažįstame p.p. Bruožių šeima, o ypačingai Raimondą. Buvo pavyzdingas mokinys St. Marys savaitgalio mokykloje, East Melbourne ir lituanistiniuose kursuose, University High School. Priklausė LSS Džiugo tunto skautų organizacijai, šoko Malūno ir Gintaro tautinių šokių grupėse, Dainov ir lietuvių jaunimo chore. Su sesute Rita lietuvių švenčių parengimuose padainuodavo duetu. Turi gražų balsą ir moka meistriškai valdyti gitarą. Dažnas dalyvavimas reišė, kad jo veidas buvo nuolat matomas lietuvių kultūrinėje veikloje. Raimondas taip pat mėgo sportą. Kelis metus žaidė Varpo krepšinio bei tinklinio komandoje ir reprezentavo Melbourną per Lietuvių Dienas. Poilsiaudavo skaitydamas mokslines knygas, grodamas gitara, lankydamas muzikos koncertus arba Australų futbolo rungtynes, kur entuziastiškai pritardavo Richmondo „Tigers“ futbolo komandai.

Su gerais pažymiais baigdamas St. Albans High School, 1990 m. įstojo į Melbourne

Universiteto chemijos ir fizikos kursą. Po vienu metų perėjo į medicinos kursą. Praktiką atliko Royal Childrens, Royal Melbourne, St. Vincents, bei kitų apylinkių ligoninėse: Geelongo, Warrnambool ir Whycheproof.

1996 metus praleido, lankydamas brolių Arūną, solistę seserį Virginiją ir jų šeimas Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Taip pat kelis mėnesius išbuvo Europoje. Beveik po metų grįžęs atgal į Melbourną tęsė paskutinių studijų metų praktiką St. Vincents ligoninėje, kur priežiūra, profesoriai (Nukelta į 8-tą psl.)

S.m. sausio mėn. 17 dieną „Tėviškės Aidų“ kompiuterio vadovė Onutė su savo vyru Linu giminių, draugų ir artimųjų tarpe atšventė abiejų 40 metų amžiaus sukaktį.

Sveikiname mūsų mielą bendradarbę su vyru

Onutę ir Liną Prašmutus,

linkėdami kuo geriausių, sveikų, laimingų ir Dievo laiminamų dar daugelio gyvenimo metų.

„Tėviškės Aidų“ Redakcija, Administracija ir bendradarbiai

„Pynimėlio“ tvarkaraštis Australijoje

- 03 / 02 Antradienį, 9:10 vakare atskrenda į Sidnėjų „Gulf Air“ skrydžiu GF. 148.
05 / 02 Ketv., 7 val. vak. koncertas Lietuvių Namuose.
06 / 02 Penkt., 3 val. p.p. McCafferty autobusu iš Eddy Ave., (netoli Central Station) į Kanberą. Kanberoje 7:40 val. vak. Jolimont Centre.
08 / 02 Sekm., 2:45 val. p.p. koncertas Lietuvių Klube.
09 / 02 Pirm., 12:15 val. autobusu į Melburną (Iš Jolimont Centre).
Melburne 8:35 val. vak. Spencer St. stoty.
14 / 02 Sešt., 2 val. p.p. koncertas Džilonge Pettit Park Hall, Beauford Ave., Bell Post Hill. (Melways ref. 225, E-3).
15 / 02 Sekm., dalyvauja Vasario 16-tos minėjime Melburne.
22 / 02 Sekm., 2 val. p.p. koncertas Melbourne Lietuvių Namuose.
Tą patį vakarą apie 11 val. turi rinktis į aerodromą skrydžiui į Lietuvą.

Rengėjai

Nepriklausomybės šventė

Sekmadienį, vasario 15d. 1:30 val. p.p. Melburno Lietuvių Namuose, įvyks

80 Metų Jubiliejinis Vasario 16-tosios Minėjimas.

Paskaitą skaitys Lietuvos Garbės Konsulas Andrius Žilinskas. Po to seks meninė dalis, kartu su „Dainos Sambūriu“, „Gintaru“ ir Panevėžio folkloriniu ansambliu, „Pynimėlis“. Visi kviečiami dalyvauti.

ALB Melburno Apylinkės Valdyba

Australijos Lietuvių Dienos Geelonge 1998

Dienų ženklas. Iš daugelio buvo išrinktas Susan ir Vytauto Opulskiai darbas. Jie daug prisidėjo ir prie dainų šventės repertuaro knygų paruošimo spaustuvei. Mečys Kymantas savo iliustracijomis papuošė minėtas knygas. Lietuvių kooperatinė kredito draugija „Talka“ paskyrė komiteto išdūi \$1000 ir atspausdino Dainų šventės repertuarą. Australijos Lietuvių Krašto valdyba paskyrė \$2000 auką - paskolą.

Šių metų pabaigoje Geelongo lietuviams kviečia visus atvykti į mūsų mažą, bet ir gražų miestelį. Susirinkę švęsime, pažymėsime, suvesime lietuvių darbų rezultatus. Geelonge įvyks 20-tosios Australijos Lietuvių Dienos.

Lietuvių dienų ruošos komitetas jau yra atlikęs nemažai pasiruošimo darbų. Paminėsiu keletą iš jų: jau yra užsakytos salės renginiams, yra jau ir Lietuvių

Komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems už aukas, pagalbą ir patarimus, - ir toliau su dėkingumu priimsime aukas, kurios bus labai reikalingos 20-tųjų Lietuvių Dienų pravedimui. Čekius prašome rašyti: Lithuanian Festival, Geelong 1998 ir siųsti mūsų išdininkui L. Bungardai, 167 Victoria St., North Geelong, VIC 3215. I. Volodkienė

Vytautas ir Susan Opulskiai

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisijuskime prenumeratos mokėsi, išrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Sudiev Henrikui Meiliūnui

1917-05-10 - 1997-12-22

Žemišką kelionę po ilgos ligos užbaigė Alma Nursing Home Henrikas Meiliūnas tarp svetimų gruodžio mėn. 22d.

Velionis gimė bolševikinės revoliucijos metu Rusijoje, Sibire, kur prieš pirmąjį pasaulinį karą buvo ištremta jo motina. Henriko tėvas tarnavo Baltojoje caro armijoje, ir pakliuvęs į bolševikų rankas, buvo žiauriai nužudytas, sukopojant kardais. Tai bolševikų specialybė.

Pasibaigus revoliucijai, 1921-22 Henriko motina Elena su mažamečiu sūneliu grįžta į Lietuvą. Buvo iškeisti į Lietuvos komunistus, kurie veržėsi į Rusiją, kurti rojus žemėje. Tiek motinai, tiek sūniui reikėjo mokytis lietuviškai. Motina Elena vėliau vedė našlį Romualdą Zenkevičių su sūnum Jurgiu, ir atidarė daug kam iš vyresniosios kartos žinomą, „Gražinos“ moterų kirpyklą Kaune. Henrikas, baigęs Jezuikų gimnaziją, įstojo į Karo mokyklą ir iš ten išėjo leitenanto laipsniu.

Okupavus Lietuvą raudoniesiems iš Rusijos 1940 metais, Zenkevičių šeima įtikino okupantus, kad jie turi vokiško kraujo savo venose, ir buvo išleisti į Vokietiją. Tuo išvengė antros deportacijos į Sibirą. Jaunas Henrikas buvo paimtas į Vokiečių kariuomenę ir nešė sargybas Berline. Po atentato prieš Hitlerį buvo įtartas priklausymu prie pasikėsinimo grupės į Hitlerio gyvybę. Gestapo areštuotas ir pasodintas į kalėjimą. Tik vėliau, atvykus žmonai Onai su mažamete dukrele Leta, buvo išleistas iš kalėjimo.

Pasibaigus karui, Meiliūnų šeima atvyksta į Australiją 1949 metais ir atlieka darbo sutartį Devonporte, Tasmanijoje. Vėliau persikėlė į Sydnejų ir su šeima apsigyveno Canterbury

priemiestyje. Pamėgęs krepšinio sportą Lietuvoje, Tasmanijoje žaidė krepšinį „North West“ komandoje ir buvo jos kapitonas. Sydnejuje dirbęs „Kovas“ klubo valdyboje pirmininku. Gruodžio 29d. Henriko palaikai buvo sudeginti Woronora krematoriume. Religines apeigas atliko kun. Pius Jones SM, priklausantis Maristų kongregacijai. Atsisveikinimo žodį angliškai tarė A.Kramilius ir atgiedojo „Libera Me Domine“ lietuviškai.

Liūdesyje liko pirmoji žmona Ona, dukros Leta Kramilienė, Akvilina Meiliūnaitė, Dalia Miller, sūnus Algis su šeimomis ir antroji žmona Agnė Lukšytė-Meiliūnienė su sūnum Dr. Hariu Lukša.

Po audringos žemiškos kelionės linkime Tau Henrikai, surasti nesibaigiančią laimę ir ramybę Amžinybėje, kurios ieškojai šioje šaltoje žemėje. Išsėkis Ramybėje. **AVK**

Skaudi vagystė

Jau trys mėnesiai, kai Yagoona Nursing Home sveiksta Dr. Konstantinas Stančikas kilimo iš Mažeikių. Turėjo valdišką butelį Yagoona West. Išėjęs į Globos namus, butelį dar pasilik, tikėdamas ten sugrįžti ir iš ten persikelti amžių pabaigti į Lietuvą.

Sausio 8d. Stančiko globėjas A.Kramilius rado jo bute padarytą žalą. Vagys atsidarė iš kiemo pusės langą, įlindę į butą per priekines duris, išsivežė šaldytuvą, naujus baltinius ir apatinius rūbus, bei indus iš virtuvės. Knygų spintos buvo pilnos medicinos mokslinių knygų, vokiečių ir anglų kalbomis. Ju tarpe ir Lietuvos Enciklopedija, kurios išnešta 20 tomų. Palikę keli tomai kitoje knygų lentynoje. Nusikaltimas praneštas Bankstovų policijai. Keista vagystė. Kam buvo reikalinga Lietuviška Enciklopedija? **kor**

A. † A. ANTANAS NORKUS

A. ūa. Antanas Norkus mirė 1997 gruodžio 5d. Adelaidės Royal ligoninėje, sulaukęs 78 m. amžiaus. Velionis buvo gimęs netoli Marijampolės, Lietuvoje, kur turėjo du brolius ir seserį. Karometu buvo paimtas į vokiečių kariuomenę, o karui pasibaigus, atsikėlė Italijoje. Iš ten 1947 m. atvyko Australijon. Čia, atlikęs dviejų metų darbo prievolę, apsigyveno Adelaidėje. Dar būdamas piemenuku, Antanas pažino ir pamilo mergaitę, pas kurios tėvus ganė gyvulius. Tai buvo Lietuvos vokiečių šeima, kuri išvyko į Vokietiją, o vėliau pateko rusams. Mergaitė Marta buvo išvežta į Sibirą, bet vėliau jai buvo leista grįžti į Vokietiją. Marta Berlyne, o iš ten Antanas ją

atsikvietė į Australiją ir vedė. Jiems gimė duktė Johanna, o kiti du kūdikiai mirė maži.

Antanas mėgo sportą: žaidavo golfą ir biliardą; priklausė ir lietuvių pensininkų klubui.

Velionies Antano laidotuvės buvo gruodžio 10d. kun. J.Petraitis sukalbėjo laidojimo maldas Centennial Park kapinių krematoriumo koplyčioje.

Atsisveikinimo žodį angliškai tarė velionies Antano anūkė.

Velionies Antano žmonai Martai, jos dukrai Johanni ir jos šeimai liūdesio valandoje reikiame gilią užuojautą, o velionis Antanas, užbaigęs šios žemės kelionę, tegul išlisi ramybėje. **J.N.P.**

Dr. Raimondas Bruožis

(Atkelta iš 7-to psl.)

ir daktarai buvo pasaulinio standarto. St. Vincents ligoninė gruodžio 6 d. savo paruoštus 45 jaunos daktarus išleido su šv. Mišiomis ir Dievo palaima.

Sveikiname jaunąjį dr. Raimundą Bruožį ir linkime kuo geriausios sėkmės šioje atsakingoje profesijoje. **B.Z.**

Aukos Lietuvai

\$500 - N.N., po \$300 „Talka“, M.Matulionienė - pinigai suaukoti a. ūa. E.Matulionio atminimui; \$10 Sparvelienė.

Aukos perduotos, pagal aukotojų pageidavimą, vaikų ir vargšų globai Lietuvoje. Nuoširdžiai už tokią dosnią paramą dėkoja. **Mėlb. Liet. Kat. Moterų D-jos Valdyba**

Sydnejus

Kalėdos

Bernelių mišios buvo įprastu laiku, kurias atlaikė kun. Juozas Girdauskas SM. Dainos choras, vad. Birutei Aleknaitei ir Justinui Ankui, kelė tikinčiųjų kalėdines nuotaikas skambiomis, melodingomis, kalėdinėmis giesmėmis.

Kun. J.Girdauskas aptarnauja Sydnejaus lietuvių nuo balandžio mėnesio. Mišias laiko anglų kalboje, kas antrą, trečią ir ketvirtą mėnesio sekmadienį. Atsakymai ir giesmės - lietuviškai. Kun. Girdauskas gimęs mišrioje šeimoje Tasmanijoje, lietuviškai neišmoko, bet liko širdyje nuoširdus lietuvis. 1993 metais lankėsi Lietuvoje, ir iš ten parsivežęs Lietuvos vėliavą, ja pridengia altorių per Mišias. Sydnejaus lietuvių spėjo pamilti šį jauną kunigą. Kalėdinį mišių metu kun. Girdauskas padarė malonią

staigmeną mūsų mažiesiems, kuriuos jis pasikvietė prie altoriaus ir po Mišių apdovanojo visus dovanėlėmis. Tai gal nedidelis daiktas suaugusiems, bet šiems mažiesiems šios Kalėdos paliks jų atmintyje visam gyvenimui. Taigi yra būdų, kaip prieiti prie jaunimo.

Buvo tikėtasi, kad kunigas Girdauskas aptarnaus lietuvių iki galo 1998 metų. Sioo metu jis yra kapelionas HIV klinikose, Parramattos vyskupijoje. Apgailėtina, pasikeitus planams, kunigas Girdauskas ruošiasi palikti Sydnejų balandžio 19d. Lietuviai čia vėl paliks be kunigo. St. Joachim's parapijos klebonas Norman Grady atlaikė pamaldas lietuviams sausio 11d. ir 18d. Kunigas Girdauskas grįžęs po atostogų toliau aptarnaus lietuvių nuo 8d. vasario. Katalikų Misijos Komitetas planuoja kun. Girdauskui išleistuves suneštinio formoje, po pamaldų 19d. balandžio. Sioo reikalu kreipkitės į Danutę Ankiene tel. 9871 2524.

Atsisveikinom su Monsinjoru John Thomas Meaney

Didelis lietuvių draugas ir globėjas St. Joachim's buvęs parapijos klebonas Mons. Meaney, kaip buvo išsireikšta (mirė) Born to Eternal Life - gruodžio 29d. Little Sisters of the Poor globoje, Radwicko pensionate.

Kai lietuvių buvo beveik vejami iš kitų bažnyčių, kun. Petro Butkaus pastangomis buvo gauta St. Joachim's bažnyčia Lidcombe priemiestyje, arti geležinkelio stoties. 1963 metais tautos šventė buvo atšvęsta šioje bažnyčioje, ir nuo to laiko Mons. Meaney globoje lietuvių naudojami šia bažnyčia ir parapijos sale. Jokio mokesčio už bažnyčią mokėti nereikia. Už bažnyčią eina viena rinkliava, kiek jos bebūtų ir tai pakanka.

Mons. Meaney išėjo į pensiją 1991 metais, bet pasiliko šioje parapijoje prie naujo klebono kun. Norman Grady. Pradėjęs lietuviams naudotis šia bažnyčia čia buvo tik maži vargonėliai - fisharmonija. Mons. išgirdęs skambias lietuviškas giesmes, nupirko iš Italijos vargonus už 75 tūkstančius dolerių, kad lietuviškos giesmės didingiau skambėtų. Pats visada sėdavo bažnyčioje per lietuviškas pamaldas, kalbėdamas rožančių. Apie šį šventą kunigą reikia rašyti knygas. Buvo gimęs 27-07-1910. Įšventintas kungu 24-11-1934. Mons. Meaney sausio 2d.

dalyvaujant virš šimto kunigų ir vyskupų šioje parapijoje gedulingas mišias atlaikė Australijos kardinolas, Sydnejaus archiepykupas Edward Bede Clancy. Po maldų bažnyčioje buvo palaidotas Rookwoodo kapuose, kunigams skirtame lopelyje, kur nėra antkapų, o tik kukli cementinė plokštelė su mirusio pavarde ir gimimo bei mirimo datomis. Kapuose laidojimo apeigas pravėdė tik parapijos klebonas kun. Norman Grady, dalyvaujant grupei lietuvių, australų ir šeimos narių. Pagal mūsų tradicijas laidotuvės kapuose buvo labai kuklios. Be abejo tik tokių velionis Monsinjoras ir pageidavo. Išsėkis Ramybėje Viešpaties globoje, geraširdi kunige. Pasigesime Tavo Tėviškos globos ir meilės lietuviams. **A.Kramilius**

Geelongas

Gruodžio mėn. viduryje Geelongo lietuvių buvo pakviesti į talką prie savo naujų Lietuvių Namų. Susirinko labai daug žmonių. Buvo sutvarkyta namų aplinka, išvalyti langai, sutvarkyta virtuvė ir atlikta daugybė kitų darbų. Geelongo lietuvių valdyba nuoširdžiai padėjo visiems talkininkams, ir po talkos suruošė išmėinę.

Pamažu priprantame prie savo naujų namų. Namus supa parkas, aplink gražūs vaizdai. Juose jau atšventėme Birutės Sutenės jubiliejinį gimtadienį ir linksmai sutikome Naujuosius metus.

Irta Volodkienė

A. † A. Ernesto Matulionio atminimui našlaičiams ir vaikams su negalia Lietuvoje parenti aukojo:

Po \$20 Irena Momcilo Cukavac ir Zisis ir Sophia Pashalis; \$10 Isabella Balestra.

Ačiū aukotojams.

P pinigai padalinti po \$25 ir perduoti Katalikių ir Socialinės Globos Moterų Draugijoms.

